

HÍRKÖZLÉSI JOG

Nagy Krisztina
Budapesti Műszaki Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Jog Tanszék
2024. szeptember 24.

Miről lesz szó a mai órán?

1. Az információs társadalom infrastruktúráját adó hálózatok szabályozásának alapjai, célja
2. A hírközlésszabályozás történeti kontextusa – EU, Magyarország
3. Szabályozási elvek a hírközlésszabályozásban
4. A szabályozás eszközrendszere, intézményi rendje
5. A piacra lépés szabályozásának legfontosabb elemei
6. A piaci működés szabályozásának eszközei (JPE szabályozás)
7. Fogyasztóvédelmi szabályok a hírközlési jogban
8. Hálózatsemlegesség

Hálózat

„Olyan pontok egymással bármely módon **összekapcsolt rendszere**, amelyek lehetnek személyek, helyek, szervezetek, gépek stb. A kommunikáció esetében a hálózat „vonalain” keresztül történő **információáramlás** áll a figyelem középpontjában, különös tekintettel azok **áteresztőképességére**, valamint **interaktivitására** és természetesen arra, hogy az egyén kikkel vagy mikkel van többé-kevésbé **szorosan és kizárólagosan összekapcsolva.**” (Denis McQuail)

Hálózatok

a hírközlés (távközlés)
infrastruktúrája

„Hálózati társadalom”

Az információs technológia alapján létrejövő hálózatosodást, a hálózati kultúra létrejöttét az információs társadalom meghatározó jellemzőjeként írja le Manuel Castells.

Az elektronikus hírközlés szabályozása az információ megosztását és az információhoz való hozzáférést biztosító hálózatok működtetésével kapcsolatos közérdekű elvárásokat fogalmazza meg.

A hírközlés gazdasági jellemzői

hálózatos iparág

- jelentős kezdeti, vissza nem nyerhető költség, alacsony fenntartási költség, többféle szolgáltatás → méretgazdaságosság
- hálózati externáliák: az új felhasználók növelik a hálózat értékét

szűkös erőforrások, szűk keresztmetszetek

- frekvencia, azonosító
- nélkülözhetetlen eszközök: a szolgáltatás előállításának alapvető inputja, amelynek duplikálása csak gazdaságtalanul tehető meg

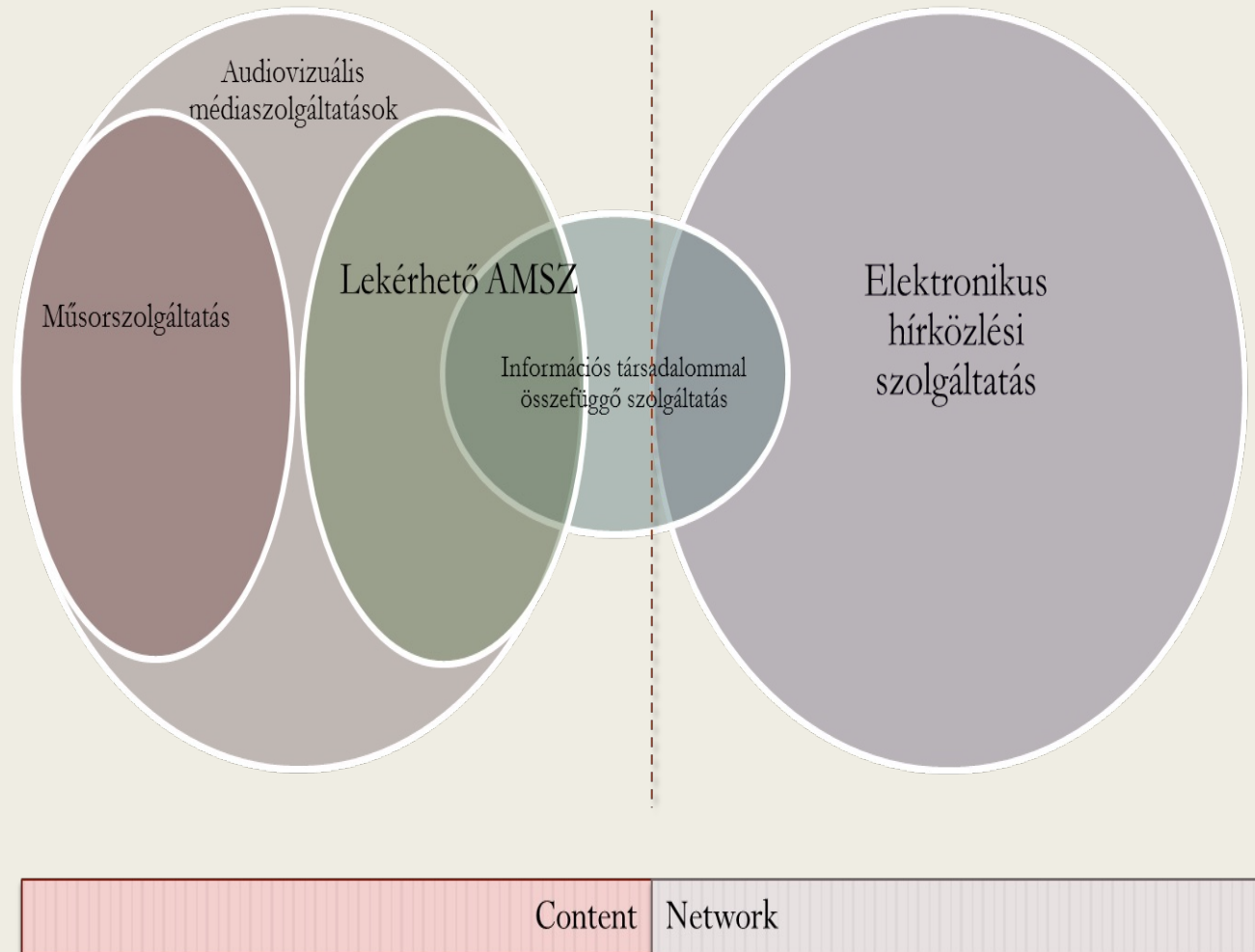
magas fokú innováció

- előre tekintő szabályozást igényel

közérdekű célok

- alapellátás biztosítása azonos áron mindenkinek

Tartalom és infrastruktúra szabályozás

A hírközlési jog jellemzői

Technológiavezéreltség

- konvergencia
- technológiasemlegesség
- tartalom és infrastruktúra szabályozás szétválasztása

EU szintű szabályozás

- minden átviteli hálózatra egységes keretszabályozás
- három pillér: liberalizáció, harmonizáció, versenyjog

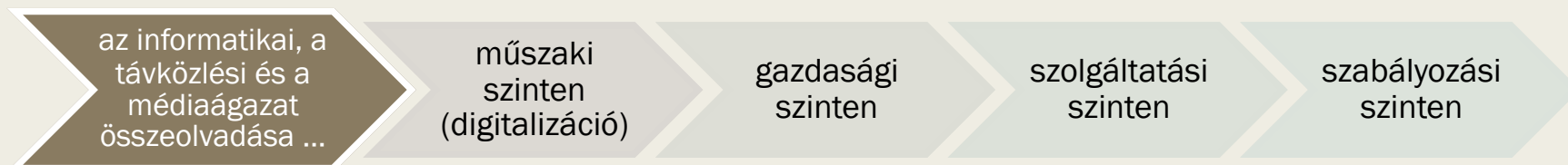
Konvergencia

„a különböző hálózatok képessége ugyanazon tartalmak továbbítására, illetve

a különböző felhasználói eszközök, mint a telefon, a televízió és a PC összeolvadása”

(EU, 1997)

A konvergencia olyan társadalmi jelenség, amely a távközlés, informatika és média ágazatok között, a tartalom, szolgáltatás és hálózatok értékteremtő folyamatok mentén, technológia, piac és szabályozás szintjén zajlik.

Távközlési liberalizáció

monopol
szolgáltatók;
szabályozás és
szolgáltatás
összefonódása
; vezetékes
távközlés

fokozatos
piacnyitás;
szabályozott
piacnyitás;
szolgáltatások
bővülése

teljes verseny;
konvergencia;
ágazati
piacszabályozá
s

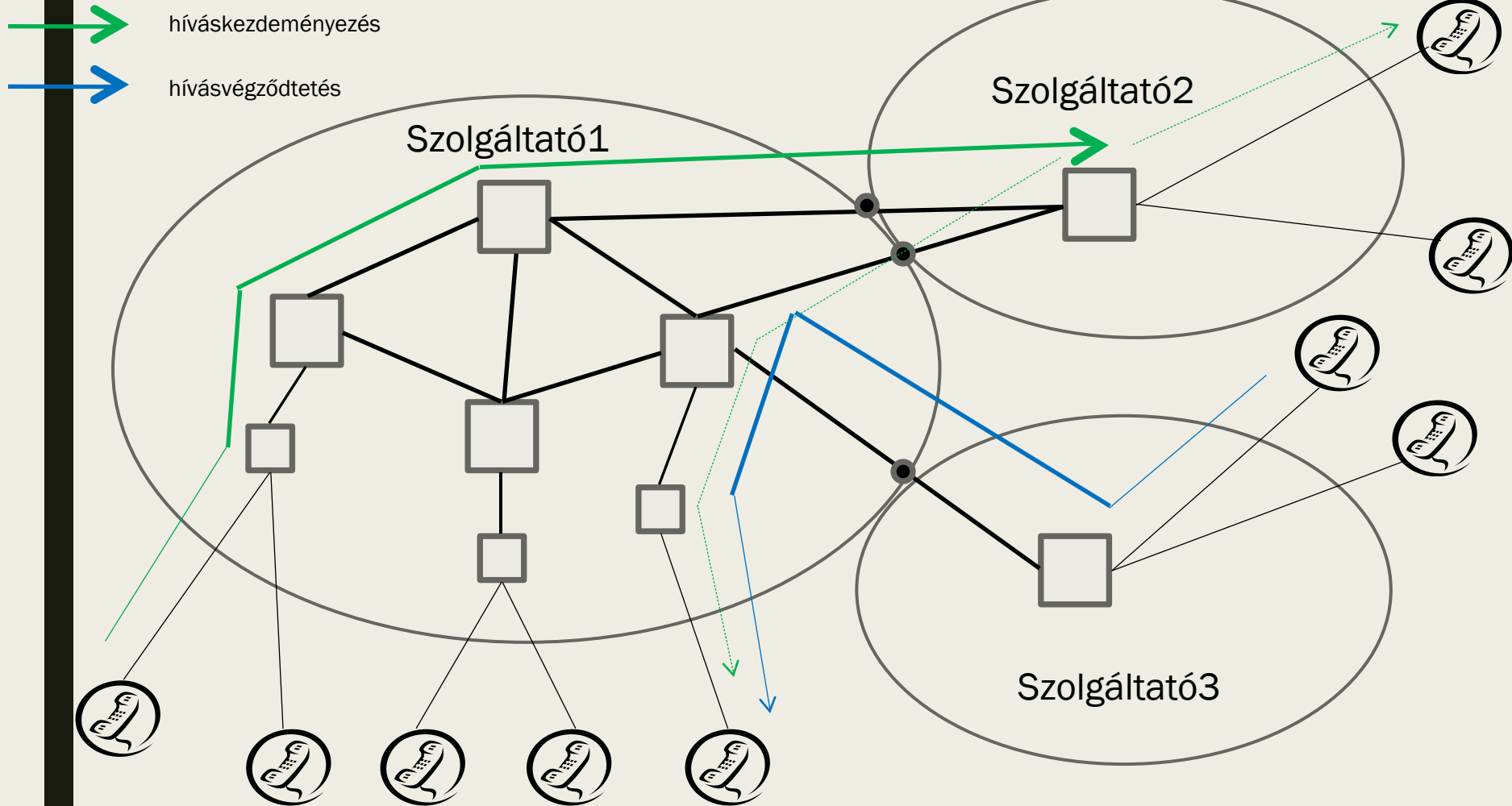
hatékony
verseny;
versenyjogi
szabályozás

természetes
monopólium
(gazdaságosan csak egy
szereplő által
működtethető)

- kereslet növekedése
- technológiai változás

versenypiac
(távközlési hálózat
kapacitás megosztása
piaci szereplők között)

Hálózatok összekapcsolása

A szabályozás fejlődése (EU)

1987

- Európai Bizottság: Zöld Könyv a távközlésről

1988-1996
(1998):

- liberalizációs irányelvek, harmonizációs irányelvek

2002

- „Új Szabályozási Keret”
- Keretirányelv
- Hozzáférési irányelv
- Engedélyezési irányelv
- Egyetemes szolgáltatási irányelv
- Adatvédelmi irányelv
- Verseny irányelv
- Helyi hurok rendelet

2007-2009:

- a szabályozás felülvizsgálat a és módosítása

2015

- Digitális Egységes Piac Stratégia

2018

- Európai Elektronikus Hírközlési Kódex 2018/1972 EU Irányelv

A hatályos EU szabályozás kerete

2018/1972 (EU) irányelv az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról

Az Irányelv
célja

szabályozás
aktualizálása

- szolgáltatási kör bővítése
- piacszabályozás
- ágazatspecifikus új fogyasztóvédelmi szabályok

nemzeti szabályozó
hatóságok feladatai

- feladatok összehangolása
- eljárások összehangolása

5G

- verseny élénkítése
- beruházások bővítése

A szabályozás fejlődése (Magyarország)

-1990:
Magyar
Posta, a
távbeszélő
fővonalak
száma az
európai átlag
25%-a

2001. évi
XL. törvény
a hírközlés
egységes
szabályozá
sáról; a
távközlési
liberalizáci
ó kezdete

2010:
Nemzeti
Média-
és
Hírközlé
si
Hatóság

1992. évi LXXXII
törvény a
távközlésről;
Matáv
privatizációja;
koncessziós
rendszer

Az
elektronikus
hírközlésről
szóló 2003.
évi C.
törvény; az
„Új
Szabályozási
Keret”
implementáci
ója; sikeres
liberalizáció;

2011,
2020
Eht-
módosít
ás,
jogharm
onizáció

A szabályozás alapelvei

technológia-
semlegesség

- egységes keret minden elektronikus hírközlő hálózatra és elektronikus hírközlési szolgáltatásra
- az infrastruktúra és a tartalom szabályozásának elválasztása

harmonizáció

- erős hatáskörök az Európai Bizottságnál
- Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testülete (BEREC)

a verseny erősítése
és támogatása

- szabad piacra lépés
- a szabályozóhatóságok kiemelt szerepe
- arányos és kiszámítható beavatkozás
- elsősorban a nagykereskedelmi viszonyok szabályozása

befektetések védelme
és ösztönzése

- az infrastruktúra-alapú verseny elősegítése
- feltörekvő piacok

alapellátás
biztosítása

- egyetemes szolgáltatás

Alapfogalmak

elektronikus hírközlési hálózat

- jelek vezetékes vagy vezeték nélküli úton elektronikus hírközlő eszközökkel történő továbbítását lehetővé tevő,
- állandó infrastruktúrán vagy központilag adminisztrált kapacitáselosztáson alapuló **rendszerek**,
- továbbá adott esetben **kapcsoló vagy útválasztó eszközök**,
- valamint más erőforrások, beleértve a nem aktív hálózati elemeket is.
- Elektronikus hírközlő hálózat különösen a műholdas hálózat, a helyhez kötött - vezetékes vagy vezeték nélküli - hálózat és a mobil rádiótelefon-hálózat; az energiaellátó kábelrendszerek olyan mértékben, amennyiben azokat a jelek továbbítására használják, valamint a műsorterjesztő hálózat.

Alapfogalmak

elektronikus hírközlési szolgáltatás

- olyan, más részére általában ellenszolgáltatásért - jellemzően díjazás ellenében - nyújtott szolgáltatás, amely
 - az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások felhasználásával továbbított tartalmat szolgáltató, ilyen tartalom felett szerkesztői ellenőrzést gyakorló szolgáltatások vagy az információs társadalommal összefüggő, jogszabályban meghatározott, személyközi hírközlési szolgáltatásnak nem minősülő szolgáltatások kivételével
- magában foglalja
 - a) az internet-hozzáférési szolgáltatást;
 - b) a személyközi hírközlési szolgáltatást; és
 - c) a teljesen vagy nagyrészt jeleknek elektronikus hírközlő hálózatokon történő átviteléből, és ahol ez értelmezhető, irányításából álló szolgáltatást, ideértve a gépek közötti szolgáltatást és a műsorterjesztésre használt átviteli szolgáltatást is.

elektronikus hírközlési szolgáltatás

- pl. hagyományos beszédalapú telefon, VoIP, üzenetküldés, e-mail, de a tartalomszolgáltatás nem
- jellemzően díjazás fejében nyújtják, beleértve személyes vagy más adatok kérését/rendelkezésre bocsátását ill. hozzáférés engedését

Internet-hozzáférési
szolgáltatás

személyközi hírközlési
szolgáltatás

jelátviteli szolgáltatás

pl. M2M-re és műsorterjesztésre
használt átviteli szolgáltatások

számfüggő

- véges számú személy közötti közvetlen, személyközi, interaktív információcserét tesz lehetővé (tehát weboldalak, közösségi média, blogok nem tartoznak ide)
- nem minősül ennek a csupán egy másik szolgáltatáshoz kapcsolódó, csekély járulékos funkció (pl. online játékok)

számfüggetlen

Kahoot. it

Független szabályozóhatóság

állami tulajdon → szolgáltatás és szabályozás szétválasztása → független (szabályozó)hatóság

„olyan közigazgatási szerv, amely releváns mértékben beavatkozik a piaci mechanizmusokba” (Kühling)

„a gazdasági szabályozás alapvetően a szabályozóhatóságok által gyakorolt folyamatos és célzott ellenőrzés a társadalom által értékesnek tartott tevékenységek felett” (Selznick)

„szabályozó”-hatóság

a hagyományos közigazgatási hatásköröknél szélesebb mozgástér

a piaci szereplők mozgásterének széleskörű befolyásolása

Alaptörvény: önálló szabályozó szerv → rendeletalkotási jog

független hatóság

A szabályozói és üzemeltetői funkciók elkülönítésének elvével összhangban a tagállamoknak biztosítaniuk kell a szabályozó hatóság függetlenségét határozataik pártatlanságának biztosítása érdekében.

A tagállamok gondoskodnak a hatóságok minden piaci szereplőtől való jogi elkülönüléséről és funkcionális függetlenségéről. (Keretirányelv)

Szabályozóhatóság - NMHH

1993-2004 Hírközlési
Felügyelet

2010. augusztus
Nemzeti Média és
Hírközlési Hatóság

2010. augusztusig
Nemzeti Hírközlési
Hatóság

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság autonóm államigazgatási szerv. A Hatóság a frekvenciagazdálkodás és a hírközlés területén részt vesz a Kormány – jogszabályokban meghatározott – politikájának végrehajtásában. Az Elnököt a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki kilenc évre.

Szabályozóhatóság - NMHH

NMHH elnöke	NMHH Hivatala
<ul style="list-style-type: none">• piacszabályozás• vitarendezés• rendeletalkotás	<ul style="list-style-type: none">• piacfelügyelet• engedélyezés

A piacra lépés szabályozás: a piacra lépés szabadsága

„a szolgáltatás
szabadon nyújtható”
(Eht. 74. §)

- egyszerű bejelentési kötelezettség

szűkös erőforrások
elosztása
(engedélyezési eljárás)

- rádiófrekvenciák
- azonosítók

5G – árverési eljárás

Az árverési eljárás alapvető célja a **digitális gazdaság fejlődésének elősegítése** az új generációs, úgynevezett 5G-s szolgáltatásra is alkalmas frekvenciakészlet értékesítésével.

Az Árverés által elérni kívánt további célok:

- a) az 5G-s szolgáltatások nyújtására alkalmas hálózatok kiépítésének elősegítése, a **hálózati fejlesztések**, így a lefedettség előmozdítása a technológiasemlegesség elvére is figyelemmel;
- b) a rádióspektrum **hatékony használatának** ösztönzése;
- c) az **innováció** és a **vállalkozásfejlesztés** elősegítése; valamint
- d) az adatátviteli sebesség jelentős növeléséhez, a valós idejű vezérlést és kommunikációt lehetővé tevő alacsony késleltetéshez, a hálózatra kapcsolható eszközök (szenzorok és egyéb más okos eszközök) számának drasztikus növekedéséhez és a szolgáltatás biztonságos rendelkezésre állásának jelentős emeléséhez szükséges frekvenciakészlet biztosítása.

5G – árverési eljárás

Az 5G bevezetését támogató és további vezeték nélküli szélessávú szolgáltatásokhoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultságok tárgyában kiírt árverési eljárás folyamata.

(26) Az értékesítési egységek darabszáma és frekvenciamennyisége frekvenciasávonként:

Frekvenciasáv elnevezése	értékesítési egységek darabszáma	Értékesítésre kínált frekvenciamennyiség	
700 MHz	5 db 10 MHz-es értékesítési egység	5x2x5 MHz	50 MHz
2100 MHz	3 db 10 MHz-es értékesítési egység	3x2x5 MHz	30 MHz
2600 MHz	1 db 15 MHz-es értékesítési egység	1x15 MHz	15 MHz
3600 MHz	31 db 10 MHz-es értékesítési egység	31x10 MHz	310 MHz

5G – árverési eljárás

Az árverés módja

A lebonyolítás menete

- A frekvenciasávokat egymást követően, szekvenciálisan értékesítjük. 2600 MHz → 3600 MHz → 700 MHz → 2100 MHz
- Minden helyszíni licitálás kiindulópontja a Dokumentációban közzétett kikiáltási ár. Minden résztvevő arra licitál, hogy az adott áron mennyi értékesítési egységre tart igényt. Ez természetesen nem lehet nagyobb, mint a Dokumentációban rögzített szerzési korlát vagy a maximálisan megszerezhető értékesítési egységek száma.

1. licitálási szakasz

Kikiáltási ár

1. licitálási szakaszban az árlépcső a kikiáltási ár 10%-a

Frekvencia 3600 MHz

Licitálási szakasz	Licitkör	Értékesítési egység ára (Ft)	Árlépcső (Ft)	Megszerezni kívánt értékesítési egységek száma (db)				Összesen	Megszerezhető értékesítési egységek száma (db)
				"A" résztvevő	"B" résztvevő	"C" résztvevő	"D" résztvevő		
Kezdőlicit		1 500 000 000		14	8	14	8	44	31
1	1	1 650 000 000	150 000 000	14	8	12	6	40	31
1	2	1 800 000 000	150 000 000	14	8	12	4	38	31
1	3	1 950 000 000	150 000 000	14	8	12	3	37	31
1	4	2 100 000 000	150 000 000	12	4	10	0	26	31
1. licitálási szakasz vége									

1. licitálási szakasz

A kereslet a kínálat alá esett.

- A Kezdőliciteket a jelentkezéskor beadott Licitlapok alapján állapítjuk meg (szerzési korlát!).

5G – árverési eljárás

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala (a továbbiakban: **Hatóság** vagy **Kiíró**) az UF/19180/2019. számon az 5G bevezetését támogató és további vezeték nélküli szélessávú szolgáltatásokhoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultságok tárgyában 2019. július 18-án hivatalból indított árverési eljárásának eredménye:

A Magyar Telekom a 700 MHz-es sávban kétszer 10 MHz-et, a 2100 MHz-es sávban kétszer 10 MHz-et, a 3600 MHz-es sávban 120 MHz-et nyert el.

A Telenor a 700 MHz-es sávban kétszer 5 MHz-et szerzett, nem szerzett frekvenciát a 2100 MHz-es sávban, a 3600 MHz-es sávban pedig 140 MHz-re licitált sikerrel

A Vodafone a 700 MHz-es sávban kétszer 10 MHz-et, a 2100 MHz-es sávban kétszer 5 MHz-et, a 3600 MHz-es sávban 50 MHz-et szerzett.

Az NMHH határozata szerint:

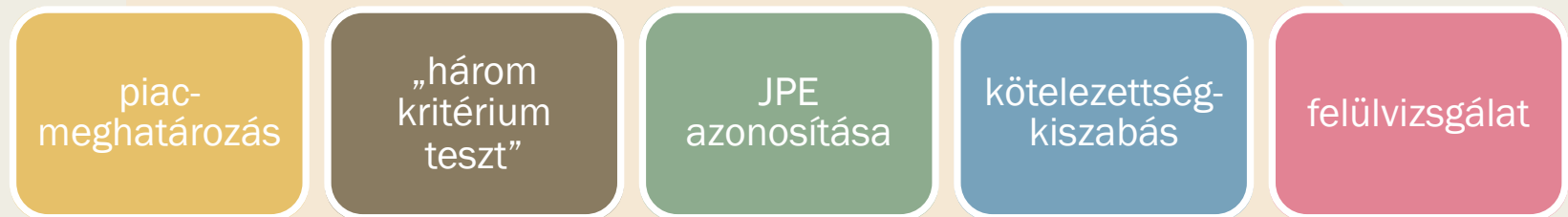
6.1. A Vodafone 38 650 000 000 Ft-ot,

6.2. a Telekom 54 240 000 000 Ft-ot,

6.3. a Telenor 35 600 000 001 Ft-ot fizet a frekvenciasávok 15 éves időtartamra

A piaci működés szabályozása - piacelemzésen alapuló szabályozás

Versenyszabályozás alapú, ex-ante szabályozási
megoldás

Piacmeghatározás

érintett piacok
meghatározása

három
kritérium teszt

versenyjogi piacmeghatározás

elsősorban helyettesíthetőség alapján

jelentős és tartós, strukturális vagy jogi okra visszavezethető piacra lépési akadály

nem várható elmozdulás a hatékony verseny felé

a piaci kudarcok nem kezelhetők versenyjogi eszközökkel

Piacmeghatározás

az Európai Bizottság ajánlása (2020/2245/EU)

- az előzetes szabályozás alá vonható elektronikus hírközlési termék- és szolgáltatás piacok azonosítása
- tagállami szabályozóhatóságok „a lehető legnagyobb mértékben figyelembe véve” járnak el
- eltérés csak a Bizottság jóváhagyásával

2 piac

1. piac: Helyhez kötött helyi hozzáférés nagykereskedelmi biztosítása
2. piac: Dedikált nagykereskedelmi kapacitás (korábban helyhez kötött jó minőségű hozzáférés nagykereskedelmi biztosítása)

Szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatások gyors elérései

1. piac

Hívásvégződtetés a Magyar Telekom helyhez kötött telefonhálózatában – MARIO - Magyar Telekom összekapcsolási referenciaajánlata

RÉSZLETEK

2. piac

Hívásvégződtetés a Magyar Telekom mobil rádiótelefon hálózatában

RÉSZLETEK

3(a) és 3(b) piacok

Tömegpiaci hozzáférés – MARUO - Magyar Telekom hozzáférési referenciaajánlata

RÉSZLETEK

4. piac

Magas minőségű hozzáférés – Ethernet bérelt vonali végződtetési szegmensre vonatkozó szolgáltatási feltételek

RÉSZLETEK

Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók

jelentős piaci erő (JPE) = gazdasági erőfölény

- olyan gazdasági helyzet, amely lehetővé teszi, hogy az adott szolgáltató a tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől, és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa

JPE meghatározása

- piaci részesedés alapján
- egyéb tényezők (pl. vállalkozás mérete, nem kettőzhető infrastruktúra birtoklása, műszaki előnyök, kiegyenlítő vásárlóerő hiánya, pénzügyi források elérése, vertikális integráltság, potenciális verseny, stb.) figyelembe vételével

Kötelezettség szabás

a versenyproblémához igazodó kötelezettségek

a verseny előmozdítása

nagykereskedelmi piacon való beavatkozás elsődlegessége

kiskereskedelmi piacon kötelezettségkiszabás csak akkor, ha a nagykereskedelmi piaci kötelezettségek nem hatékonyak

kötelezettségek törvényi katalógusa

a szabályozóhatóság más kötelezettséget a Bizottság jóváhagyásával alkalmazhat

bizottsági vétó a kiszabott kötelezettséggel kapcsolatban

Kötelezettségek a nagykereskedelmi piacon

hozzáférés

- eszközök, illetve szolgáltatások rendelkezésre bocsátása más elektronikus hírközlési szolgáltató vagy vállalkozás részére meghatározott feltételek mellett, kizárólagos vagy nem kizárólagos jelleggel, elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása céljából
- közös eszközhasználat és helymegosztás

hozzáférési szolgáltatások árainak szabályozása

- költségalapú árak
- meghatározott költségszámítási és díjképzési módszer

egyenlő elbánás

- a lényegét tekintve azonos szolgáltatásokat nyújtó más szolgáltatók vonatkozásában lényegét tekintve azonos körülmények között lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmaz, és
- legalább ugyanolyan feltételekkel, legalább ugyanolyan minőségű szolgáltatásokat és információt nyújt mások számára, mint amelyeket saját szolgáltatásaira, illetve bármely általa irányított más szolgáltató szolgáltatásaira alkalmaz

átláthatóság

- különösen számviteli és műszaki információk, hálózati jellemzők, a szolgáltatás nyújtásának és igénybevételének feltételei, árak nyilvánosságra hozatala

számviteli szétválasztás

- hozzáférési szolgáltatások számviteli elkülönítése
- átláthatóság és egyéb kötelezettségek támogatása

funkcionális szétválasztás

- hozzáférési szolgáltatások önálló gazdasági egységbe szervezése (vállalkozás „feldarabolása”) (

HATÁROZAT

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke (a továbbiakban: **Elnök**) a „Helyhez kötött magas minőségű hozzáférés nagykereskedelmi biztosítása” megnevezésű nagykereskedelmi piac azonosítására, az érintett piacon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók számára jogszabályban meghatározott kötelezettségek előírására hivatalból indított eljárás során

megállapította,

hogyan a fenti piacon a következő érintett piac azonosítható:

Helyhez kötött magas minőségű hozzáférés nagykereskedelmi biztosítása Magyarország területén.

Az Elnök ezen érintett piacon a fennálló verseny hatékonyságát elemezte és jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította az alábbi szolgáltatót:

Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (székhelye: 1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 36.; cégjegyzékszám: 01-10-041928, a továbbiakban: **Magyar Telekom**).

Az Elnök az érintett piacok jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóira (továbbiakban: **Kötelezett Szolgáltató** vagy **Kötelezett**) a jelen határozatban (a továbbiakban **jelen határozat** vagy **Határozat**) az I. pontban meghatározott kötelezettségeket írja elő.

A) Az Elnök a Kötelezett Szolgáltatóra a HF/1930-14/2011. számú határozatában kirótt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 102-103. §-a szerinti „átláthatóság” kötelezettséget az alábbiak szerint

A szolgáltatások nyújtására vonatkozó feltételeknek legalább a következőket tartalmaznia kell:

- a) a használt definíciókat, az alkalmazott rövidítéseket és azok feloldását;
- b) a jelen határozat rendelkező rész I. D.2. pontja szerinti Alapszolgáltatás és I. D.3. pontjában előírt kiegészítő szolgáltatások leírását, a szolgáltatások lehetséges műszaki megoldásait, az alkalmazható átviteli utakat;
- c) az igényelhető sávszélességeket, a jelen határozat rendelkező rész I. D.2. pontjában leírtaknak megfelelően;
- d) az interfészek megjelölését, a Kötelezett Szolgáltató által alkalmazott hálózat végződtető berendezéseket;
- e) a közös eszközhasználattal összefüggésben
 - a közös eszközhasználat feltételeit;
 - a felek közötti felelősség-megosztást a műszaki és jogi szempontokra is kiterjedően;
 - a közös eszközhasználat esetén a költségek felek közötti megosztásának elveit, a költségek elszámolásának módját;

Kahoot.it

Hálózatsemlegesség

„A szélessávú internet szolgáltatók a fogyasztóktól kizárólag az internethez való hozzáférésért szednek díjat, nem részesítenek előnyben egyes tartalmakat másokkal szemben, és a tartalomszolgáltatóktól nem kérnek ellenszolgáltatást az információk szélessávú hálózaton való továbbításáért”. (Hahn-Wallsten)

„A szélessávú internet szolgáltatók semmilyen módon nem avatkoznak bele a hálózaton átvitt információk tartalmába, azokat nem válogatják, nem rangsorolják, nem módosítják.”
(Polyák Gábor)

Az internet létrejöttekor a kiindulópont:

A hálózatüzemeltetőknek nincs befolyásuk a tartalomra
(nem válogatnak, rangsorolnak, módosítanak)

nem felelősek a tartalomért, nem tartoznak pl. a médiaszabályozás hatálya alá.

A technológia és a piaci fejlődés eredményeként változó helyzet:

- egyes szolgáltatások sávszélesség igénye, a jelátvitel megbízhatóságára, minőségére vonatkozó igénye megnőtt
- üzleti modell váltás a piacon
- megteremtődött a tartalmak közötti válogatás technikai lehetősége

hálózatsemlegességi vita

A NETSEMLEGESSÉG MEGSÉRTÉSÉNEK TÍPUSAI

A netszolgáltatók változatos módokon próbálnak piaci érdekeiknek megfelelően különbséget tenni a tartalmak között.

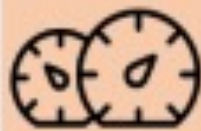
BLOKKOLÁS

Az internetszolgáltató nem tesz elérhetővé egyes tartalmakat, szolgáltatásokat, például mert ingyenességük miatt erős konkurenciát jelentenek számára.

LASSÍTÁS

A netszolgáltató lassítja bizonyos tartalmak letöltését, hogy megnehezítse a piaci vetélytárs szolgáltatásainak elérését.

KETTŐS SEBESSÉG

Bizonyos tartalmakat a szolgáltató nagyobb sávszélességgel, ezáltal gyorsabban kínál az előfizetőknek.

NULLÁS DÍJSZABÁS

A szolgáltató egy általa preferált szolgáltatás vagy tartalom elérését korlátlaná teszi, azaz nem számolja hozzá az előfizető adatforgalmához (zero-rating), s ezzel konkurensének versenyhátrányt okoz.

Európai Unió

2015/2120 EU rendelet a nyílt internet-hozzáférés megteremtéséhez szükséges intézkedések meghozataláról

- **a végfelhasználóknak joguk van** az internet-hozzáférési szolgáltatáson keresztül az általuk választott információkhoz és tartalmakhoz való hozzáféréshez, valamint terjesztésükhöz, függetlenül azok helyétől vagy rendeltetésüktől
- a hálózatsemlegesség biztosítását célzó **garanciális szabályok rögzítése**
- az **ésszerű forgalomszabályozási intézkedéseken** túl csak a rendeletben meghatározott esetben van lehetőség a forgalom szabályozására

Európai Unió

2015/2120 EU rendelet a nyílt internet-hozzáférés megteremtéséhez szükséges intézkedések meghozataláról

Észszerű forgalomszabályozás

Az észszerű forgalomszabályozás célja, hogy hozzájáruljon a hálózati erőforrások hatékony felhasználásához és az átviteli minőség összességében való optimalizálásához.

Az internet-hozzáférési szolgáltatók által alkalmazott észszerű forgalomszabályozási intézkedéseknek

- átláthatóknak,
- megkülönböztetéstől menteseknek és
- arányosoknak kell lenniük,
- és azok alapját nem képezhetik kereskedelmi megfontolások.

Európai Unió

2015/2120 EU rendelet a nyílt internet-hozzáférés megteremtéséhez szükséges intézkedések meghozataláról

Az a követelmény, hogy a forgalomszabályozási intézkedések megkülönböztetéstől mentesek legyenek, nem zárja ki, hogy az internet-hozzáférési szolgáltatók **az átviteli minőség összességében való optimalizálása** érdekében olyan forgalomszabályozási intézkedéseket hozzanak, amelyek különbséget tesznek a forgalom objektíven különböző kategóriái között.

A minőség és a felhasználói élmény összességében való optimalizálása érdekében bármely ilyen különbségtételt csak a szolgáltatásnak a forgalom meghatározott kategóriái esetében elvárt **műszaki minőségére vonatkozó, objektíven különböző követelmények** (például késleltetés, késleltetésingadozás, csomagvesztés vagy sávszélesség) **alapján** lehet alkalmazni, kereskedelmi megfontolások alapján nem. Ezen intézkedések a szükségesnél hosszabb ideig nem tarthatók fenn.

Európai Unió

2015/2120 EU rendelet a nyílt internet-hozzáférés megteremtéséhez szükséges intézkedések meghozataláról

- Három esetben van lehetőség **ideiglenes forgalomkorlátozásra**:
 - jogszabályi kötelezettségnek való megfelelés, bírósági vagy közigazgatási szerv határozata alapján (pl. illegális tartalmak, bűnüldözés, nemzetbiztonság),
 - a hálózat integritása és biztonságának megőrzése céljából (pl. kibertámadás, kémprogramok, személyes adatok védelme),
 - valamint közelgő hálózati torlódás megelőzése vagy a kialakult torlódás hatásainak csökkentése esetében.

Az EU rendelet érvényesülését a **nemzeti szabályozó hatóságok** ellenőrzik (NMHH)

BEREC - Iránymutatás a rendelet megfelelő implementációjához

Éves jelentés a hálózatsemlegesség érvényesüléséről

Aktuális jelentés

https://nmhh.hu/dokumentum/240398/a_nyilt_internet_helyzete_magyarorszagon_2022_2023.pdf

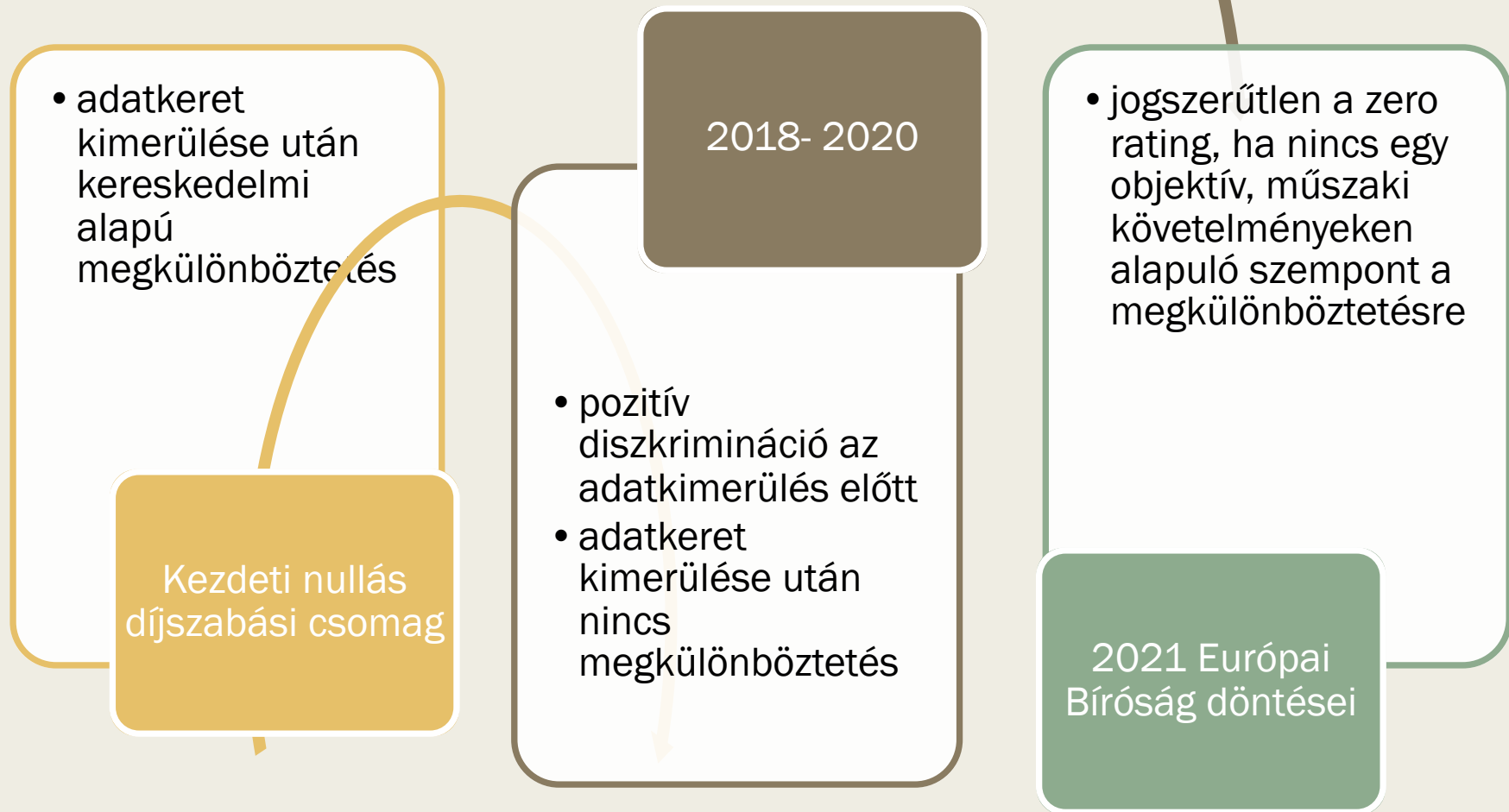
Nullás díjszabású csomagok

AZ EU szabályozás bevezetését követően az NMHH elsősorban a mobilszolgáltatók által leginkább preferált nullás díjszabású csomagokat vizsgálta.

A nullás díjszabású csomagok közös jellemzője, hogy a szolgáltató által meghatározott szolgáltatások, tartalmak elérése által generált adatforgalom nem csökkenti a mobilinternetelőfizetéshez tartozó adatkeretet.

Nullás díjszabású csomagok

Jogi megítélése 2016 - 2021

Kezdeti nullás díjszabású csomag 2016-2017

- Magyar Telekom havidíjas "Korlátlan TV és Film" csomag
- az adatkeret kimerülése után minden internetes tartalmat és szolgáltatást lelassított, de a "TV GO" szolgáltatást továbbra is teljes sávszélességben biztosította
- Telenor MyChat, és MyMusic
- A MyChat csomag:
 - 1 GB szabadon felhasználható adatmennyiség mellett hat közösségi média- és csevegő alkalmazás – a Facebook, a Facebook Messenger, a WhatsApp, az Instagram, a Twitter és a Viber – belföldi adatforgalom-mentes használata*

Észszerű forgalomszabályozási ok nélkül tértek el az EU rendelet 3. cikk (3) bekezdésében foglalt egyenlő és megkülönböztetés mentes bánásmód követelményétől.

NMHH határozat (2016)

A Magyar Telekom havidíjas "Korlátlan TV és Film" csomagot kínált az előfizetőinek, amelyben az adatkeret kimerülése után minden internetes tartalmat és szolgáltatást lelassítottak, de a "TV GO" szolgáltatást továbbra is teljes sávszélességben biztosították, miáltal megsértették a netsemlegességet.

Észszerű forgalomszabályozási ok nélkül eltért az EU rendelet 3. cikk (3) bekezdésében foglalt egyenlő és megkülönböztetés mentes bánásmód követelményétől.

NMHH határozat (2017)

Az NMHH megállapította, hogy a Telenor MyChat, és MyMusic csomagjaiban észszerű forgalomkorlátozási ok nélkül, tisztán kereskedelmi alapon különböztette meg az alkalmazásokat. A hatóság kötelezte a szolgáltatót az egyes internetes forgalmak közötti megkülönböztetés megszüntetésére

A MyChat csomag:

1 GB szabadon felhasználható adatmennyiség mellett hat közösségi média- és csevegő alkalmazás – a Facebook, a Facebook Messenger, a WhatsApp, az Instragram, a Twitter és a Viber – belföldi adatforgalom-mentes használata.

Jogszerűtlen megkülönböztetés: A szolgáltató az alkalmazások használatát nem számította bele az előfizetések adatforgalmába, a csomag adatkeretének kimerülése után pedig az előfizető számára minden internetes tartalmat és szolgáltatást lelassított, de az érintett tartalmakkal kivételt tett.

2018-2020

Az Európai Unió Bírósága C-807/18. és C-39/19. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet Telenor Magyarország Zrt. kontra Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke
Luxembourg, 2020. szeptember 15.

Az internet-felhasználók jogainak védelmével, valamint a forgalomra vonatkozó hátrányos megkülönböztetéstől mentes bánásmóddal kapcsolatos követelményekkel ellentétes az, hogy valamely internet-hozzáférési szolgáltató bizonyos alkalmazásokat és szolgáltatásokat olyan csomagok alapján részesít előnyben, amelyek ezeket az alkalmazásokat és szolgáltatásokat a „nullás díjszabás” kedvezményében részesítik, míg más alkalmazások és szolgáltatások felhasználását a forgalmat blokkoló vagy lassító intézkedéseknek vetik alá.

Az EU bíróság által vizsgált kérdések:

Korlátozza-e a szolgáltatáscsomag a végfelhasználók jogainak gyakorlását?

„az olyan megállapodások megkötése, amelyekkel adott ügyfelek olyan csomagokra fizetnek elő, amelyek a „**nullás díjszabást**” és az e „nullás díjszabásba” tartozó szolgáltatásokon és **kiemelt alkalmazásokon kívüli szolgáltatások és alkalmazások** használatával összefüggő **forgalmat blokkoló vagy lassító intézkedéseket kombinálják**, korlátozhatja e rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében a végfelhasználók jogainak gyakorlását a piac jelentős részén.

Az ilyen csomagok ugyanis alkalmasak arra, hogy az alkalmazások és kiemelt szolgáltatások használatát **fokozzák**, és ezzel összefüggésben alkalmasak arra, hogy a többi rendelkezésre álló alkalmazás és szolgáltatás használatát **csökkentsék**, tekintettel azokra az intézkedésekre, amelyekkel az internet-hozzáférési szolgáltató ezt a használatot technikailag nehezebbé, sőt lehetetlenné teszi. Továbbá, minél nagyobb azoknak az ügyfelek a száma, akik ilyen megállapodásokat kötnek, annál jelentősebb mértékben korlátozhatja e megállapodások együttes hatása – nagyságrendjükre tekintettel – a végfelhasználók jogainak gyakorlását, sőt sértheti e jogok lényegét is.

Megfelel-e a szolgáltató gyakorlata a forgalommal kapcsolatos egyenlő és hátrányos megkülönböztetéstől mentes bánásmód követelményének?

Mivel a forgalmat blokkoló vagy lassító intézkedések nem a szolgáltatásnak a forgalom meghatározott kategóriái esetében elvárt műszaki minőségére vonatkozó, objektíven különböző követelményeken alapulnak, hanem kereskedelmi jellegű megfontolásokon, ezeket az intézkedéseket úgy kell tekinteni, hogy azok – mint ilyenek – az említett rendelkezéssel összeegyeztethetetlenek.

Jogeset 3.

Telekom SMN, chat (azaz a Telekom tematikus opciók)

A szolgáltató nullás díjszabású mobilinternet ajánlatokat vezetett be az előfizetők számára „Korlátlan közösségi média és navigáció” (továbbiakban: SMN) és „Korlátlan chat (csevegés)” (továbbiakban: Chat) elnevezéssel.

A csomagok kapcsán az NMHH ellenőrzést indított, hogy azok mennyiben felelnek meg a hálózatsemlegességi szabályoknak (az EU rendelet 3. cikk (3) bekezdése, illetve 3. cikk (2) bekezdése) és a szolgáltatáscsomagok elektronikus hírközlésre vonatkozó további szabályoknak. A szolgáltatáscsomag zero-rating alkalmazásokat tartalmaz, amelyek nem fogyasztják az előfizető adatkeretét, azonban csak addig használhatók, ameddig az előfizető adatkerete el nem fogy, így nem alkalmaz hátrányos megkülönböztetést a Szolgáltató a többi alkalmazással szemben. Az ellenőrzés során a Hatóság nem tárt fel olyan körülményt, amely igazolná, hogy a szolgáltató hátrányos megkülönböztetést alkalmaz bizonyos tartalmak, szolgáltatások vagy alkalmazások, illetve azok bizonyos kategóriái tekintetében, ezért lezárta az ellenőrzést.

Az EUB C-854/19. sz. EUB C-5/20. az EUB C-34/20. ügyben hozott ítéletek (2021 ősz)

Az ítéletekben az Európai Bíróság arra adott választ, hogy **jogszerű-e** az a kereskedelmi gyakorlat, ahol a **pozitív diszkriminációt csak addig alkalmazza a szolgáltató, amíg nem merül ki az előfizetői adatkeret.**

Az alapügyekben szereplő nullás díjszabású tarifaopciók az internetes forgalmon belül kereskedelmi megfontolások alapján tesznek különbséget azáltal, hogy nem számítják be az alapidíjcsomagba a partnerek által nyújtott alkalmazások felé irányuló forgalmat. Az ilyen kereskedelmi gyakorlat pedig **nem felel meg** a rendelet 3. cikk (3) bekezdés első albekezdésében előírt, a forgalom tekintetében hátrányos megkülönböztetéstől vagy beavatkozástól mentes egyenlő bánásmódra vonatkozó általános kötelezettségnek.

„e kötelezettségzegés, amely magából az ilyen tarifaopció ösztönző jellegéből következik, attól függetlenül fennáll, hogy az alapidíjcsomag kimerítését követően továbbra is szabadon hozzáférhetnek-e az internet-hozzáférési szolgáltató partnerei által szolgáltatott tartalomhoz, vagy sem”

Az EUB értelmezésében jogszerűtlen minden olyan kereskedelmi megfontoláson alapuló *zero-rating* ajánlat, amely mögött nincs egy objektív, műszaki követelményeken alapuló szempont.

Források:

az (EU) 2018/1972 irányelv az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L1972&from=HU>

2003. évi C. törvény az elektronikus hírközlésről

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0300100.tv>

2015/2120 EU rendelet a nyílt internet-hozzáférés megteremtéséhez szükséges intézkedések meghozataláról

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R2120&from=HU>